

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Keskonnaminister
määrus
terviktekst
16.07.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 13.07.2023, 31

Meetme „Üleujutusohu riskide maandamine” uurimuslike tegevuste jaoks toetuse andmise tingimused ja kord

Vastu võetud 25.05.2018 nr 13
[RT I, 29.05.2018, 24](#)
jõustumine 01.06.2018

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
03.07.2023	RT I, 13.07.2023, 1	16.07.2023

Määrus kehtestatakse [atmosfääriõhu kaitse seaduse](#) § 161 lõike 3 ja § 182¹ lõike 5 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse perioodi 2013–2020 kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemisel saadava tulu riigi eelarvestrateegias määratud meetme „Üleujutusrisi maandamine” (edaspidi *meede*) elluviimiseks toetuse andmise tingimused ja kord.

(2) Kui käesoleva määruse § 3 lõike 2 alusel antav toetus on vähese tähtsusega abi, kohaldatakse Euroopa Komisjoni määruses (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8) ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud, sealhulgas arvestatakse järgmiste tingimustega:

- 1) vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on omavahel seotud komisjoni määruse 1407/2013 artikli 2 lõike 2 kohaselt;
- 2) vähese tähtsusega abi andmisel võetakse arvesse komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artiklis 5 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimisreegleid;
- 3) vähese tähtsusega abi andmisel säilitab toetuse andja andmeid nimetatud abi andmise kohta 10 aastat alates projekti raames viimase vähese tähtsusega abi andmisest.

§ 2. Toetuse andmise eesmärk

(1) Meetme elluviimiseks toetuse (edaspidi *toetus*) andmise eesmärk on ära hoida või vähendada üleujutusega seotud olulistest riskipiirkondades üleujutuste võimalikke kahjulikke tagajärgi inimese tervisele, keskkonnale, kultuuriväärtustele ja majandustegevusele.

(2) Toetuse abil ellu viidud tegevused peavad panustama üleujutusega seotud riskide maandamiskavas 2016–2021 (edaspidi *maandamiskava*) sisalduvatesse meetmekava tegevustesse ja eesmärkide saavutamisse.

2. peatükk

Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus, toetuse määr ja taotlusvoor

§ 3. Toetatavad tegevused

(1) Meetme raames toetatakse tegevusi ainult järgmistes piirkondades:
1) veeseaduse mõistes üleujutusega seotud riskipiirkondades, mis on avalikustatud kehtivas veemajanduskavas ja maandamiskavas;
2) väljapoole üleujutusega seotud riskipiirkondi jäävatel aladel, millel tehtavad tegevused vähendavad üleujutusohuga seotud riske üleujutusohuga seotud riskipiirkondades;
3) aladel, millel on uuringuga tuvastatud oluline üleujutusega seotud risk – varem esinenud või tulevikus esinev ja mis vastab üleujutusega seotud riskipiirkonna määramise kriteeriumidele.

(2) Meetme raames antakse toetust uurimuslikeks ja muudeks ettevalmistavateks tegevusteks, mis on vajalikud üleujutuse põhjuse väljaselgitamiseks või sobiva tehnilise lahenduse leidmiseks, eelprojekti koostamiseks või ehituslikuks projekteerimiseks üleujutusega seotud riskide maandamiskavade meetmekavas 2016–2021 kirjeldatud järgmistele tegevustele:

- 1) tiheasustusaladel sademevee hajutamiseks ning vee pinnasesse sidumise soodustamiseks looduslike veesidumismeetmete rakendamine;
- 2) loodusliku hüdro-morfoloogia veesidumismeetme rakendamiseks sademevee hajutamiseks ning vee pinnasesse imbumist soodustavad ehituslikud tegevused;
- 3) maaparandussüsteemide hooldus ja rekonstrueerimine;
- 4) äravoolu soodustavad, veetaset alandavad ning kõrgvee teket vähendavad ehituslikud tegevused;
- 5) üleujutuste ajal elanikkonna turvalisuse tagamiseks vajalikud tegevused;
- 6) korduva üleujutusega ala piiri määramine ja ehituskeeluvööndi suurendamine.

(3) Tegevuste kavandamisel tuleb arvesse võtta vesikonna veemajanduskava ning selles kehtestatud veekogumite keskkonnaeesmärke.

(4) Sobiva tehnilise lahenduse leidmiseks peab toetuse taotleja (edaspidi *taotleja*) tagama erinevate alternatiivide võrdluse, võttes arvesse investeringu maksumust, eksploatatsioonikulusid ning tehniliste lahenduste rakendamise mõjusid, sealhulgas inimese tervisele, keskkonnale, kultuuriväärtustele ja majandustegevusele. Eelistada tuleb lahendust, mille mõju rakendamise kulu ühiku kohta on suurim.

§ 4. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood algab ja lõpeb taotluse rahuldamise otsuses märgitud kuupäeval.
(2) Projekti abikõlblikkuse perioodi algus ei või olla varasem taotluse rahuldamise otsusest ning lõpp ei või olla hilisem kui 18 kuud taotluse rahuldamise otsusest.

§ 5. Kulude abikõlblikkus

(1) Abikõlblikud on järgmised kulud:
1) projekti kulud, mis on seotud käesoleva määruse §-s 2 loetletud projekti eesmärkide saavutamisega käesoleva määruse § 3 lõikes 2 nimetatud uurimuslike tegevuste elluviimisel;
2) projekti juhtimisteenuse kulu või projektijuhi personalikulu;
3) detailplaneerimise ja ehitusliku projekteerimise kulu;
4) õigusnõustamise tasu ja tehnilise ekspertiisi kulu, kui need on otseselt seotud käesoleva määruse § 3 lõikes 2 nimetatud tegevustega või vajalikud nende tegevuste ettevalmistamiseks;
5) põhimõttelise lahenduse skeemi, eskiisprojekti, eelprojekti ja keskkonnamõju eelhinnangu tegemise kulud;
6) keskkonnamõju hindamise kulud, kui keskkonnamõju eelhinnangu tulemusena või Keskkonnaameti arvamusest selgub, et projekti elluviimiseks on keskkonnamõju hindamine vajalik.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud eelprojekti peab olema koostanud vesiehitiste projekteerimise pädevust omav insener, kellel on kogemus vähemalt kahe vesiehitise või sademevee rajatise projekteerimisel. Eelprojekti osaks loetakse ka eksperdi arvamus, mis on kajastatud eelprojekti või lisatud eelprojektile.

(3) Abikõlblike kulude puhul kehtivad järgmised piirangud:
1) kui keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõike 1 kohaselt on taotluses kavandatud tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevus, siis ei ole abikõlblikud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud keskkonnamõju eelhinnangu kulud;
2) abikõlblikud ei ole tööd, mida on alustatud või mis on juba tehtud;
3) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud kulu võib moodustada kuni 10% projekti abikõlblike kulude kogumahust.

§ 6. Toetuse osakaal ja taotlusvoor eelarve

(1) Toetuse maksimaalne summa ühe taotluse kohta on 100 000 eurot ilma käibemaksuta.

(2) Toetuse maksimaalne osakaal on 70% projekti abikõlblikest kuludest ning toetuse saaja omafinantseering katab vähemalt 30% projekti abikõlblikest kuludest.

(3) Toetuse summa ja maksimaalne toetuse määr määratakse taotluse rahuldamise otsuses.

(4) Taotlusvooru eelarve kinnitab kliimaminister. Kui taotluse täielik rahuldamine ei ole taotlusvooru eelarve tõttu võimalik, võib Kliimaministeerium taotlusvooru eelarvet Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi SA KIK) ettepanekul suurendada.

[RT I, 13.07.2023, 1- jõust. 16.07.2023]

§ 7. Taotlusvooru avamine ja lõppemine

(1) Toetust antakse jooksvalt taotlusvoorust. SA KIK avaldab informatsiooni taotlusvooru avamise kohta kahes üleriigilises päevalehes ja SA KIK veebilehel vähemalt 30 kalendripäeva enne taotlusvooru avamist.

(2) Taotlusvooru avab ja kuulutab lõppenuks SA KIK.

3. peatükk Taotlejale ja taotlusele esitatavad nõuded

§ 8. Taotlejale esitatavad nõuded

(1) Taotleja on kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuste liit.

(2) Taotleja võib ühes taotlusvoorus esitada ühe projekti teostamiseks ühe taotluse.

§ 9. Nõuded taotlusele

(1) Taotluses märgitakse järgmised andmed:

1) taotleja nimi ja tema esindaja kontaktandmed;

2) projekti eesmärk ja oodatav tulemus ning tulemuse seotus käesoleva määruse §-s 2 nimetatud toetuse andmise eesmärgiga;

3) võimalik kavandatava tegevuse mõju, sealhulgas milliseid riske maandatakse ning millist maandamiskava meetmekava 2016–2021 sisaldavat meetet projektiga ette valmistatakse;

4) teave selle kohta, kui taotleja taotleb projektile või on saanud projektile või projekti üksikutele toimingutele toetust samal ajal mitmest meetmest või muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest;

5) kinnitus omafinantseeringu olemasolu ja valmisoleku kohta rahastada projekti nõutud ulatuses;

6) kinnitus, et taotleja nõustub elektroonilisel teel teabe saamisega taotluses avaldatud elektronposti aadressil;

7) taotleja esindaja digiallkiri.

(2) Taotlusele tuleb lisada dokumendid, mille alusel taotleja tõendab, et suudab omafinantseeringu ja projekti mitteabikõlblikud kulud tasuda.

§ 10. Taotleja kohustused ja õigused

(1) Taotleja on kohustatud:

1) tõendama, et taotluses esitatud teave vastab käesolevas määruses sätestatud nõuetele ja tingimustele;

2) esitama SA KIK nõudmisel täiendavat teavet määratud tähtaja jooksul;

3) võimaldama ja osutama igakülgselt abi taotluses esitatud teabe kontrollimiseks kavandatava tegevuse asukohas;

4) teavitama viivitamata SA-d KIK taotluses esitatud andmete muudatusest või ilmnunud asjaolust, mis võib mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist;

5) tõendama mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikust;

6) täitma kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatud kohustusi.

(2) Taotlejal on õigus saada käesolevas määruses sätestatud tingimuste ja nõuete kohta SA-lt KIK selgitusi.

4. peatükk Taotluse esitamine ja menetlemine

§ 11. Taotluse esitamine

(1) Taotlus koos lisadokumentidega esitatakse SA-le KIK e-toetuse keskkonna vahendusel digitaalselt allkirjastatuna hiljemalt taotlusvooru viimasel päeval.

(2) Taotlusvooru tähtaja jooksul taotluse esitamata jätmisel tähtaega ei ennistata ja taotlust menetlusse ei võeta.

§ 12. Taotluse esmane kontroll

SA KIK teeb kümne kalendripäeva jooksul taotluse registreerimisest arvates taotluse esmase kontrolli, mille käigus selgitab, kas käesoleva määruse § 9 lõikes 2 nimetatud dokumendid on olemas ja vastavad nõuetele ning kas taotlusvorm on nõuetekohaselt täidetud. Kui taotlusvorm ei ole nõuetekohaselt täidetud või puuduvad § 9 lõikes 2 nimetatud dokumendid, siis teavitab SA KIK sellest taotlejat ja määrab puuduste kõrvaldamiseks tähtaja. Kui taotleja ei kõrvalda puudusi tähtajaks, võidakse taotlus jätta läbi vaatamata.

§ 13. Taotluse hindamine

(1) Nõuetele vastavat taotlust hinnatakse järgmiste vastavuskriteeriumide järgi:

- 1) projekti vajalikkuse põhjendatus ja seotus riskipiirkonna ning üleujutusega seotud riskidega;
- 2) teostatavus nii sisulistest kui eelarve kuluefektiivsuse aspektidest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui taotluse hindamise tulemusena selgub, et:

- 1) projekti eesmärgipüstitus ja tulemus on põhjendatud – on olemas probleem või kitsaskoht, mille lahendamiseks on projekt koostatud ning mis on seotud riskipiirkondades esinevate kahjulike mõjudega üleujutuste poolt põhjustatud tagajärgede vältimise või vähendamise; ja
- 2) projektis kavandatud tegevused ja kulud on vajalikud ning võimaldavad saavutada käesoleva määruse §-s 2 loetletud toetuse andmise eesmärke.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui taotluse hindamise tulemusena selgub, et:

- 1) projekti eesmärgi saavutamiseks kavandatud tegevused on põhjendatud;
- 2) planeeritud eelarve on realistlik, sealhulgas on selge, milliste arvutuste ja hinnangute alusel on eelarve kokku pandud;
- 3) projekti tegevuste ajakava on realistlik.

(4) Taotluse hindamisel avastatud puudustest teavitab SA KIK taotlejat ja määrab nende kõrvaldamiseks tähtaja. Kui taotleja ei kõrvalda puudusi tähtajaks, võidakse taotlus jätta rahuldamata.

§ 14. Taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemine ning toetuse summa vähendamine

(1) SA KIK teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 60 kalendripäeva jooksul taotluse esitamise kuupäevast arvates. Menetluse tähtaega võib põhjendatud juhtudel pikendada kuni 30 päeva võrra.

(2) SA KIK võib määrata taotluse rahuldamise otsuses projekti elluviimiseks vajalikke kõrvaltingimusi.

(3) SA KIK teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse, kui:

- 1) taotleja, taotlus või selles kirjeldatud projekt ei vasta kas või ühele käesolevas määruses sätestatud nõudele;
- 2) taotleja mõjutab pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil taotluse menetlemist;
- 3) taotluse hindamisel selgub, et taotluses on esitatud selliseid valeandmeid, mis mõjutavad otsuse tegemist.

(4) SA KIK teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse taotlejale teatavaks viivitamata. Otsus tehakse teatavaks elektrooniliselt.

(5) Koos taotluse rahuldamise otsusega saadab SA KIK taotlejale elektrooniliselt kinnituskirja. Kui taotleja on nõus taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimustega, tagastab ta kinnituskirja digitaalselt allkirjastatult 14 kalendripäeva jooksul otsuse kättesaamisest arvates.

(6) Kui taotleja ei tagasta kinnituskirja 14 kalendripäeva jooksul pärast taotluse rahuldamise otsuse kättesaamist, võib SA KIK tunnistada taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks.

(7) Kui taotluse täielik rahuldamine ei ole taotlusvooru eelarve tõttu võimalik, võib taotleja nõusolekul taotletud toetuse summat vähendada või projekti tegevust muuta tingimusel, et saavutatakse taotluses sisalduvas projektis kavandatud tulemused.

§ 15. Toetuse saaja õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal on õigus saada SA-lt KIK informatsiooni ja nõuandeid, mis puudutavad toetuse andmisega seotud õigusaktides sätestatud nõudeid ja toetuse saaja kohustusi.

(2) Toetuse saaja tagab taotluse rahuldamise otsuses määratud kohustuste täitmise, projekti juhtimise ja selle eduka elluviimise otsuses määratud tingimuste kohaselt.

§ 16. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise

(1) Taotluse rahuldamise otsust võib muuta SA KIK algatusel või toetuse saaja kirjaliku taotluse alusel.

(2) Taotluse rahuldamise otsust võib muuta, kui otsuses nimetatud projekti eesmärk ei muutu, kuid muudetakse:
1) toetatavat tegevust või selle ulatust või jäetakse tegevus ära või lisatakse täiendav tegevus;
2) projekti abikõlblike kulude kogumahtu või toetuse osakaalu abikõlblikest kuludest;
3) projekti abikõlblikkuse perioodi.

(3) Toetuse summat võib suurendada kuni 30% toetuse esialgsest summast, kui see on põhjendatud ja projektide rahastamise eelarve jääk võimaldab toetuse summa suurendamist.

(4) Kui muutuvad taotluse rahuldamise otsuses märgitud käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatata asjaolud, esitatakse need SA-le KIK teadmiseks kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis viivitamata.

(5) SA-l KIK on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest, kui soovitava muudatuse tõttu ei ole projekti tulemusi võimalik saavutada või tulemused ei vasta toetuse andmise eesmärkidele.

(6) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustatakse 20 kalendripäeva jooksul vastavasisuliselt taotluse saamisest arvates.

§ 17. Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine ja toetuse tagasinõudmine

(1) Kui toetuse saaja ei alusta projekti elluviimist kolme kuu jooksul projekti abikõlblikkuse perioodi algusest arvates, võib SA KIK taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistada. Projekti elluviimise alustamiseks loetakse taotluses kavandatud hanke väljakuulutamist.

(2) Kui toetuse saaja ei täida käesolevas määruses sätestatud või taotluse rahuldamise otsuses määratud kohustusi, võib SA KIK taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistada.

(3) Kui toetuse saaja ei täida käesolevas määruses sätestatud või taotluse rahuldamise otsuses määratud kohustusi, nõuab SA KIK toetuse tagasi atmosfääriõhu kaitse seaduse §-s 182¹ sätestatud korras 10–100% ulatuses sõltuvalt kohustuse rikkumise raskuse astmest.

5. peatükk

Aruannete esitamine ja toetuse maksmise tingimused

§ 18. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

(1) Toetuse saaja esitab SA-le KIK vahe- ja lõpparuande toetuse kasutamise kohta e-toetuse keskkonna kaudu taotluse rahuldamise otsuses määratud tähtpäevadel.

(2) Projekti vahearuanne sisaldab vähemalt projekti aruandlusperioodi tegevuste ülevaadet ning hinnangut projekti eesmärgi ja tulemuste saavutamise kohta projekti lõpuks.

(3) Projekti lõpparuanne sisaldab kogu projekti kohta vähemalt järgmist:

- 1) peamiste tegevuste ülevaade;
- 2) teave projekti eesmärgi ning tulemuste saavutamise kohta;
- 3) ülevaade tegevuse mõjust ja sellest, milliseid riske maandatakse;
- 4) sobivaima lahenduse valiku põhjendus ja alternatiivide analüüs juhul, kui valmistati ette tegevusi, mis on vajalikud sobiva tehnilise lahenduse leidmiseks;
- 5) tegevuse mõju hinnang veekogude või veekogumite seisundile ja negatiivse mõju leevendamise meetmete kirjeldus juhul, kui valmistati ette tehnilisi lahendusi veekogus või tegevust, mis mõjutab veekogumit või seab ohtu veemajanduskavas kehtestatud keskkonnanäesmärke.

(4) Toetuse saaja esitab projekti lõpparuande kümne kalendripäeva jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu. SA KIK võib põhjendatud juhul seda tähtaega pikendada.

§ 19. Toetuse maksmise tingimused

(1) Toetus makstakse toetuse saajale abikõlbliku kulu hüvitamiseks tegelike kulude alusel.

(2) Toetuse saaja esitab maksetaotluse e-toetuse keskkonna kaudu ja lisab sellele vähemalt järgmised dokumendid:

- 1) hanke korraldamist tõendavad dokumendid, kui hange ei ole tehtud riigihangete registris;
- 2) hankeleping, välja arvatud juhul, kui leping on SA-le KIK esitatud või on leitav riigihangete registrist ja lepingut ei ole muudetud;
- 3) lepingu muudatused, õiguskaitsevahendite kasutamise teavitused olemasolu korral;
- 4) arve või muu raamatupidamisdokument;
- 5) asjade üleandmist ja vastuvõtmist või teenuse osutamist tõendava dokumendi koopia;

- 6) raamatupidamises projekti kulude kajastamist tõendav dokument;
- 7) vahearuanne või lõpparuanne.

(3) SA KIK võib taotluse rahuldamise otsuses täiendada käesoleva paragrahvi lõikes 2 nõutud dokumentide loetelu.

(4) SA KIK kontrollib 30 kalendripäeva jooksul maksetaotluse ja sellele lisatud dokumentide nõuetele vastavust, kulude abikõlblikkust ning vastavust taotluse rahuldamise otsusele. Puuduste korral määrab SA KIK toetuse saajale tähtaja nende kõrvaldamiseks. Menetlusaeg pikeneb aja võrra, mis kulub toetuse saajal puuduste kõrvaldamiseks. Kui toetuse saaja ei kõrvalda puudusi määratud tähtajaks, võib SA KIK maksed peatada.

(5) Viimane maksetaotlus esitatakse koos projekti lõpparuandega. Lõppmakse tehakse pärast seda, kui SA KIK on lugenud projekti tegevused ellu viiduks.

§ 20. Projekti hangete korraldamine

(1) Projekti elluviimisega seotud hanketeadet ei või avaldada enne taotluse rahuldamise otsuse kuupäeva.

(2) Toetuse saaja esitab lihthanke piirmäära ületava hanke dokumentide eelnõud ülevaatamiseks SA-le KIK enne hanke väljakuulutamist.

(3) Kui hange ei ole tehtud riigihangete registris, esitatakse hanke korraldamist tõendavad dokumendid.

(4) Toetuse saaja peab hanke korral, mille eeldatav maksumus jääb alla lihthanke piirmäära, küsima kolm võrreldavat hinnapakumust piisava kvalifikatsiooniga ettevõtjatelt ja esitama saadud hinnapakumused nende küsimist tõendavate dokumentidega koos sõlmitud lepinguga SA-le KIK.

(5) Toetuse saaja esitab hankelepingu viivitamata pärast selle sõlmimist.

(6) Toetuse saaja esitab enne hankedokumentide või hankelepingu muutmist SA-le KIK ülevaatamiseks dokumentide või lepingu muudatuse eelnõu.

(7) Toetuse saaja esitab SA-le KIK hankelepingu reservi kasutamise põhjenduse enne reservi kasutamist.